

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 438/2025
18.03.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужилаца АА из села ..., ... и ББ из села ..., ..., чији је заједнички пуномоћник Милош Симић, адвокат из ..., против туженог Рудника олова и цинка "Грот" д.о.о. Врање, ..., чији је пуномоћник Марина Ђорђевић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2046/2024 од 18.11.2024. године, у седници одржаној 18.03.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2046/2024 од 18.11.2024. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтеви парничних странака за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основог суда у Врању П1 353/21 од 09.02.2024. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца АА, којим је тражено да се поништи као незаконтио решење о отказу уговора о раду туженог број ... од ...2021. године, којим је тужиоцу запосленом на неодређено време на пословима ... и ... р.бр. 90 ИД 310 у Сектору за ... послове – Одељење ..., отказан уговор о раду бр. ... од2018. године, измењен Анексом 1, бр. ... од ...2019. године, због тога што је услед организационих промена престала потреба за обављање послова које је запослени обављао по уговору о раду, а код послодавца му се не може обезбедити обављање других одговарајућих послова, или оспособљавање за рад на другим пословима, нити упућивање на рад код другог послодавца који отказ се има рачунати од дана доставе решења ...2021. године, те да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад, на пословима радног места ... и ... или на друге послове који одговарају његовој стручној спреми и радном искуству, као и захтев за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца ББ, којим је тражено да се поништи као незаконтио решење о отказу уговора о раду туженог број ... од ...2021. године, којим је тужиоцу запосленом на неодређено време на пословима ... и ... р.бр. 90 ИД 310 у Сектору за ... – Одељење ..., отказан уговор о раду бр. ... од ...2018.

године, измењен Анексом 1, бр. ... од ...2019. године, због тога што је услед организационих промена престала потреба за обављање послова које је запослени обављао по уговору о раду, а код послодавца му се не може обезбедити обављање других одговарајућих послова, или оспособљавање за рад на другим пословима, нити упућивање на рад код другог послодавца, који отказ се има рачунати од дана доставе решења ...2021. године, те да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад, на пословима радног места помоћног магацинског радника и одржавање круга или на друге послове који одговарају његовој стручној спреми и радном искуству, као и захтев за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом трећим изреке, обавезани су тужиоци да туженом солидарно плате трошкове парничног поступка у износу од 260.375,00 динара, са законском затезном каматом од извршности одлуке, до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2046/2024 од 18.11.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована, жалба тужилаца и потврђена пресуда Основог суда у Врању П1 353/21 од 09.02.2024. године. Ставом другим изреке одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11...10/23) и утврдио да ревизија тужилаца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су били у радном односу код туженог на неодређено време на радном месту ... и ..." р.бр 90 ИД 310 у Сектору за ... – Одељење ..., и то тужилац АА, на основу уговора о раду од ...2018. године, измењен Анексом 1 од ...2019. године, а тужилац ББ, на основу уговора о раду од ...2018. године, измењен Анексом 1 од ...2019. године. Одлуком Скупштине друштва бр. 3205 од 31.12.2020. године, захтевано је од директора друштва да покрене и спроведе поступак усклађивања унутрашње организације и систематизације послова друштва са битно промењеним условима рада и пословима. Тужени је дана 22.01.2021. године донео нови Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места, којим за разлику од претходног Правилника ово радно место није систематизовано – укинута је у Сектору за ..., јер је укинута Одељење ... Према члану 99. став 1. Правилника о раду од 22.01.2021. године предвиђено је да у случају укидања радног места, односно послова које запослени обавља по закљученом уговору о раду, због технолошких, економских и организационих промена, једини критеријум за одређивање који запослени су вишак, је радно место, односно назив и опис посла који су наведену у уговору о раду, односно сви запослени који у својим уговорима о раду имају наведена само укинута радна места, тј. послове, одређују се као вишак запослених, изузев запослених који са послодавцем имају закључен уговор, споразум или поравнање у

исплати разлике у заради између зараде коју су остваривали пре повређивања и зараде коју остварују после повређивања на раду, као последица повреде на раду. Тужени је 01.02.2021. године упутио обавештење којим је тужиоце упознао са чињеницом доношења новог Правилника о систематизацији послова и обавештени су да је то радно место угашено и да ће се према њима применити процедура прописана Законом о раду када буде наступио престанак потребе за радом тог радника. Позвани су да писаним путем обавесте послодавца о постојању оправданих разлога да се у односу на њих не примени прописана процедура, на који позив се тужилац ББ изјаснио и навео да нема услова за одлазак у пензију те да сматра да може бити премештен на друго радно место. Дана ...2021. године, тужени је донео и доставио тужиоцима решења којим им је отказао уговоре о раду, са образложењем да је због организације процеса рада дошло до престанка потребе за њиховим радом, у складу са чланом 179. став 5. тачка 1. Закона о раду и члана 98. и 99. Правилника о раду од 22.01.2021. године. У поступку је утврђено да није било могуће да се тужиоцима омогући рад код другог послодавца иако је тужени на адресе више послодаваца упутио молбе да размотре могућност новог запошљавања вишка запослених, на коју се једино изјаснио "Trend logistyc" d.o.o. Јагодина, са одговором да у радни однос може примити четворо запослених за обављање конкретних послова, ..., док остали нису одговорили. Технолошке промене које се тичу магацина и одржавања круга нису биле фиктивне, дошло до увођења иновативне технологије, изградње новог магацина и чишћење круга фабрике машинама, а делом и ручно, и након отказа на пословима радног места тужилаца нису примљени нови запослени.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су одбили тужбени захтев, оцењујући да су се у конкретном случају стекли услови за отказ уговора о раду тужиоцима применом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, услед постојања оправданих разлога од стране послодавца. Ово из разлога, јер је у реализацији нове систематизације, измењеним Правилником о систематизацији радних места туженог од 22.01.2021. године, престало да постоји радно место на коме су тужиоци радили, а послови тог радног места су укинута заједно са целим Одељењем у оквиру Сектора, чиме је престала потреба за радом тужилаца на предметном радном месту, а тужени није имао могућности да их распореди на друга радна места. Према становишту суда, део аутономије послодавца, који самостално утврђује организациону структуру и послове који се врше у организационим деловима послодавца, је и да вршење одређених послова организује од стране једног или више извршилаца на начин како сматра да је то у његовом најбољем интересу, уз обавезу поштовања императивних законских норми у погледу заштите права запослених, при чему није у надлежности суда да испитује и цени целисходност таквог поступања послодавца. Тужени у конкретном случају није поступио супротно одредби члана 182. став 1. Закона о раду, јер на пословима које су тужиоци обављали, а који су општим актом туженог укинута, није запослио друга лица, већ је вршење дела тих послова распоредио на извршиоце других радних места, све у складу са правом послодавца да према својим потребама, у циљу рационализације и уштеде и у складу са својом пословном политиком, самостално одреди начин на који ће организовати процес рада и обављање појединачних послова. С обзиром на то да је радно место тужилаца укинута, послодавац није био у обавези да примени критеријуме ради одлучивања ко ће од запослених бити проглашен за запосленог за чијим радом је престала потреба, нити примени неку од мера решавања вишка запослених. Стога је закључено да тужиоци нису доказали да тужени није испоштовао законске прописе везано за добијање отказа.

Врховни суд сматра да је на утврђено чињенично стање правилно примењено материјално право.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05....95/18), прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца, и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла. Одредбама члана 153-160. Закона о раду, регулисан је начин решавања вишка запослених. Према члану 153. Закона о раду послодавац је дужан да донесе програм решавања вишка запослених, ако утврди да ће због технолошких, економских или организационих промена у оквиру периода од 30 дана доћи до престанка потребе за радом запослених на неодређено време, а чланом 155. је прописано шта програм треба да садржи и ко су доносиоци програма. Чланом 154. истог Закона прописана је обавеза послодавца да пре доношења програма, у сарадњи са репрезентативним синдикатом код послодавца и републичком организацијом надлежном за запошљавање, предузме одговарајуће мере за ново запошљавање вишка запослених, а чланом 156. прописана је обавеза синдиката да достави мишљење, као и обавеза републичке организације надлежне за запошљавање да достави предлог мера. Одредбама члана 158. и 159. овог Закона, прописана је обавеза послодавца да запосленом за чијим радом је престала потреба исплати отпремнину.

По становишту Врховног суда, у конкретном случају је постојао основ за примену отказног разлога прописаног у члану 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, јер је утврђено је да је због нове организације посла и технолошких промена, донетим Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места од 22.01.2021. године, укинута цело Одељење ..., чиме је укинута и радно место "...", на коме су тужиоци били распоређени и радили. Тужиоцима је престао радни однос у законитом поступку јер нова организациона структура послова и радних места установљена променом технологије рада и захтевала је и промену квалификационе структуре запослених. Тужени није могао да тужиоцима обезбеди премештај на друго одговарајуће радно место, нити да спроведе неку од мера из члана 155. став 1. тачка 5. Закона о раду. Тужени је покушао да тужиоцима обезбеди радно место код новог послодавца, али у томе није успео. У тој ситуацији, када је радно место укинута, тужени није био у обавези да примени критеријуме прописане законом и колективним уговором туженог, јер је примена критеријума обавезна само у ситуацији смањења броја извршилаца на истом радном месту, што овде није случај. Чињеница да су послови укинутаг радног места на које су тужиоци били распоређени наставили да се обављају код туженог од стране других запослених је без утицаја, јер је аутономно право послодавца да самостално, према својим потребама, у циљу рационализације и уштеде и у складу са својом пословном политиком, одреди начин на који ће организовати процес рада и обављање послова, па суд не може ценити њихову целисходност и оправданост. Како је тужиоцима пре отказа уговора о раду исплаћена отпремнина, поступак отказа по наведеном основу је спроведен у свему у складу са законом.

Из наведених разлога одлучено је као у ставу првом изреке, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Ревизија тужилаца је одбијена као неоснована, па је одбијен и захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, док трошкови састава одговора на ревизију туженог нису нужни трошкови, па је на основу члана 153. и 154. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић